

Unapređenje pristupa prevenciji HIV-a i drugih polno prenosivih infekcija u MSM populaciji

Ovo istraživanje je deo projekta “Unapredi svoje zdravlje” podržano od strane ViiV Healthcare, a u okviru programa Positive Action. Istraživanje je sproveo Udruženje Crvena linija kako bi se ispitalo u kolikoj meri se MSM populacija (muškarci koji imaju seks sa muškarcima) sa teritorije Grada Novog Sada upušta u rizične seksualne odnose i u kolikoj meri je zastupljena njihova zdravstvena brigada testiranja na HIV.

Opšti cilj projekta je poboljšati dijagnostifikovanje i prevenciju HIV-a i drugih seksualno prenosivih infekcija (STI) među MSM populacijom i unaprediti kontinuum brige novodijagnostifikovanih osoba sa HIV-om u Novom Sadu.

Istraživanje je sprovedeno u septembru 2018. godine. U istraživanju su učestvovali pripadnici MSM populacije. Najveći deo upitnika je popunjeno putem onlajn ankete koja je promovisana na sajtu Gayromeo. Ovim putem je popunjeno čak 98% anketa, dok je ostalih 2% popunjeno ručno u prostorijama Udruženja.

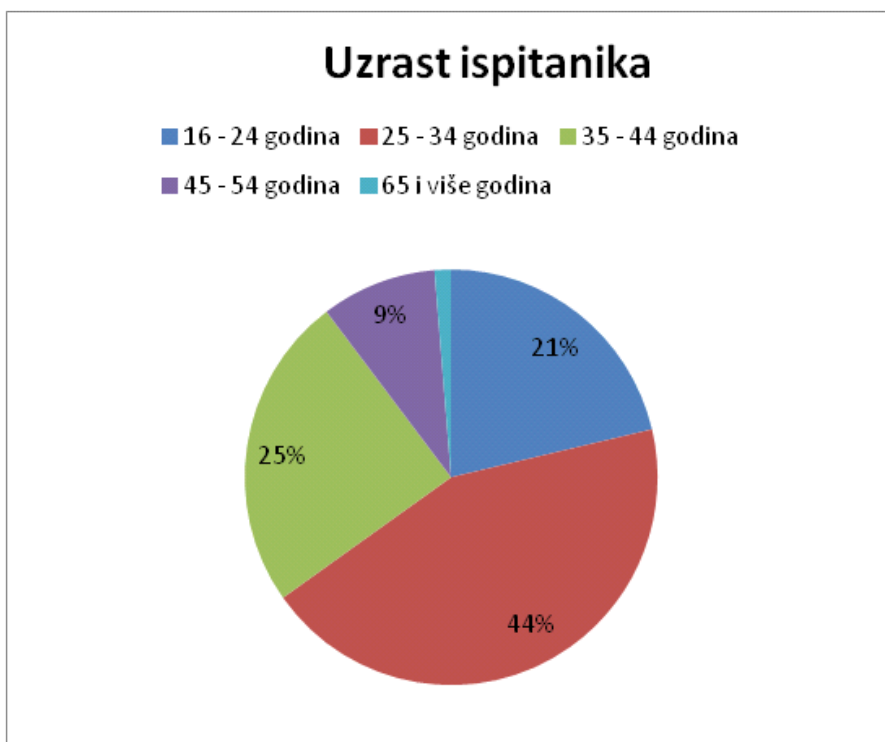
Ukupan broj popunjenih anketa iznosi 185, dok je 30 anketa (16%) neispravno ili nepotpuno popunjeno. Iz tog razloga, za uzorak u ovom istraživanju je uzeto 155 pravilno popunjenih anketa.

Ukupan broj popunjenih anketa	185
Ukupan broj neispravno popunjenih anketa	30
Ukupan uzorak za analizu	155

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

U istraživanju je učestvovalo 155 muškaraca koji imaju seks sa muškarcima. Najveći broj ispitanika se nalazi u uzrasnoj grupi od 25 do 34 godina (44%), a najmanji u uzrasnoj grupi od preko 65 godina (1%). U uzrasnoj grupi od 55 do 64 godine starosti nije popunjena ni jedna anketa. Imajuću u vidu da je velika većina anketa popunjena putem elektronskih medija, mali broj anketa u uzrasnim kategorijama preko 55 godina nije začuđujuć.

Uzrast ispitanika	
16 - 24 godina	33
25 - 34 godina	68
35 - 44 godina	38
45 - 54 godina	14
55 - 64 godina	0
65 i više godina	2



Grafikon 1. Uzrast ispitanika po različitim uzrasnim kategorijama

Istraživanjem je utvrđeno da je čak 70% (108 ispitanika) ima završeno više, visoko i fakultetsko obrazovanje, dok je samo 1% ispitanika sa završenim osnovnoškolskim obrazovanjem.

Stepen obrazovanja ispitanika	
Osnovna škola	2
Srednja škola	45
Visoko obrazovanje	108

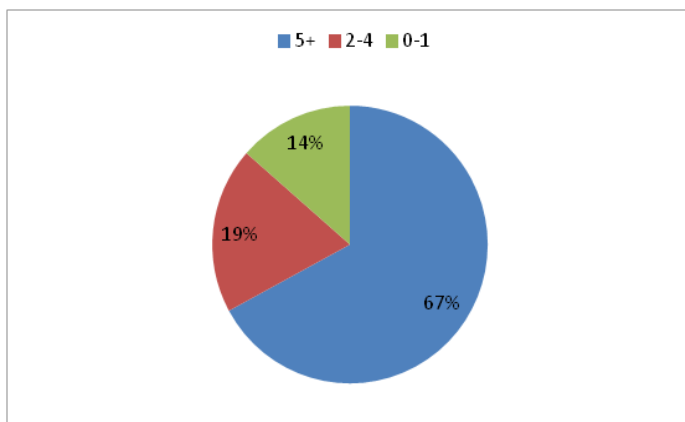


Grafikon 2. Stepen obrazovanja ispitanika

Kao što je gore navedeno, cilj ovog istraživanja jeste da se uvrđi percepcija visokog rizika od polno prenosivih infekcija u MSM populaciji. Samim tim, u narednim rezultatima će biti predstavljeni rezultati koji se tiču rizičnog seksualnog ponašanja ispitanika, percepciju procene rizika i svesti o značaju testiranja.

U ovom istraživanju 104 ispitanika je navelo da je u poslednjih 5 godina imalo više od 5 seksualnih partnera (67%), od 2 do 4 seksualna partnera je imalo 19% ispitanika, a 14% ispitanika je imalo najviše 1 seksualnog partnera u navedenom periodu.

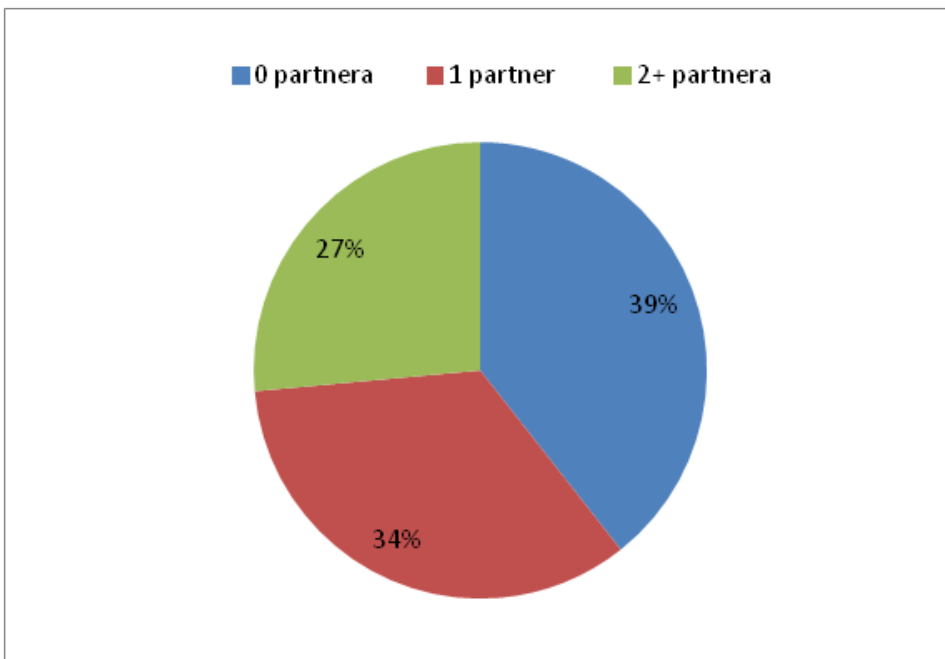
Broj seksualnih partnera u poslednjih 5 godina	
Broj partnera	Broj ispitanika
5+	104
2-4	30
0-1	21



Grafikon 3. Broj seksualnih partnera u poslednjih 5 godina

U poslednjih godinu dana je samo 39% ispitanika imalo zaštićene seksualne odnose. Dakle, čak 61% ispitanika navelo da je imalo makar sa jednim partnerom u poslednjih godinu dana seksualni odnos bez kondoma. Iz ovoga je lako zaključiti da se samo 1/3 ispitanika u poslednjih godinu dana nije našlo u riziku za dobijanje polno prenosivih infekcija putem nezaštićenih seksualnih odnosa.

Broj partnera sa kojima si imao seksualni odnos bez kondoma u poslednjih godinu dana	
Broj partnera	Broj ispitanika
0	61
1	53
2+	41



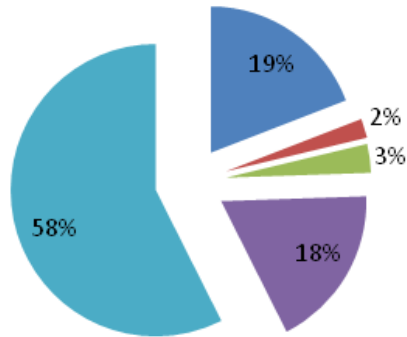
Grafikon 4. Seksualni odnos bez kondoma u poslednjih godinu dana

Od 94 osobe koje su imale nezaštićene seksualne odnose u poslednjih godinu dana, 58% se u tom periodu testiralo na polno prenosive infekcije, dok se 42% njih testiralo pre više od godinu dana ili se nikada nije testiralo.

Poslednje testiranje onih koji su imali nezaštićene seksualne odnose u poslednjih godinu dana	
Izjava	Broj ispitanika
Nikada se nije testiralo	18
Pre više od 5 godina	2
pre 2-5 godina	3
pre 1-2 godine	17
u poslednjih godinu dana	54

Testiranje u slučajevima kada postoji rizičan seksualni odnos u poslednjih godinu dana

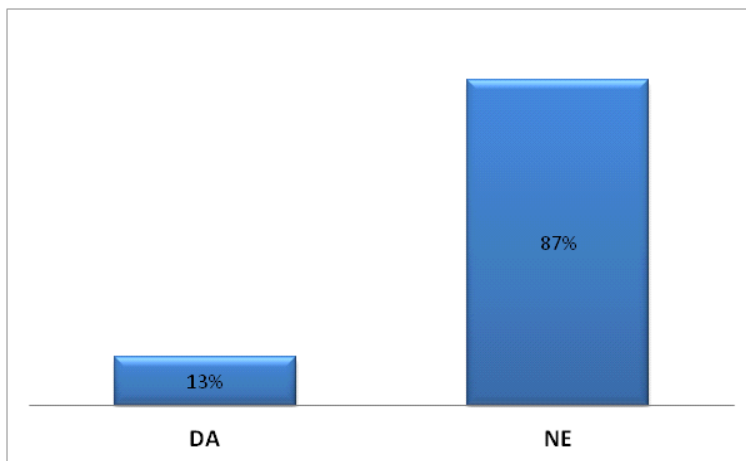
■ Nikada se nije testiralo ■ Pre više od 5 godina ■ pre 2-5 godina
■ pre 1-2 godine ■ u poslednjih godinu dana



Grafikon 5. Testiranje onih koji su imali rizičan seksualni odnos u poslednjih godinu dana

Od 155 ispitanih muškaraca koji imaju seksualne odnose sa muškarcima, 13% je navelo da stupa u seksualne odnose sa novim partnerima bez upotrebe kondoma. Iako ovaj procenat ne izgleda zabrinjavajuć, čak 80% ovih osoba je imalo više partnera u istom momentu, 70% njih je imalo nezaštićene seksualne odnose sa više od 2 osobe u poslednjih godinu dana, a čak 90% njih je imalo više od 5 seksualnih partnera u prethodnih 5 godina.

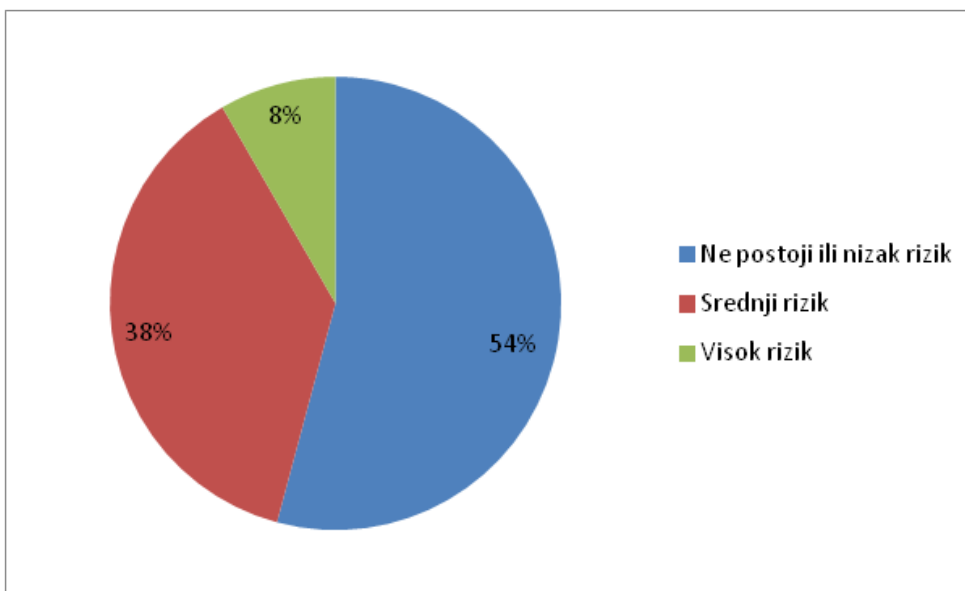
Stupanje u seksualne odnose sa novim partnerom bez kondoma	
Izjava	Broj ispitanika
Da	20
Ne	135



Grafikon 6. Stupanje u seksualne odnose sa novim partnerom bez kondoma

U ovom istraživanju 54% ispitanika je navelo da nisu u riziku za dobijanje polno prenosivih infekcija ili da je rizik veom nizak, 38% ispitanika procenjuje da je u srednjem riziku, a samo 8% ispitanika smatra da je u visokom riziku za dobijanje polno prenosivih infekcija.

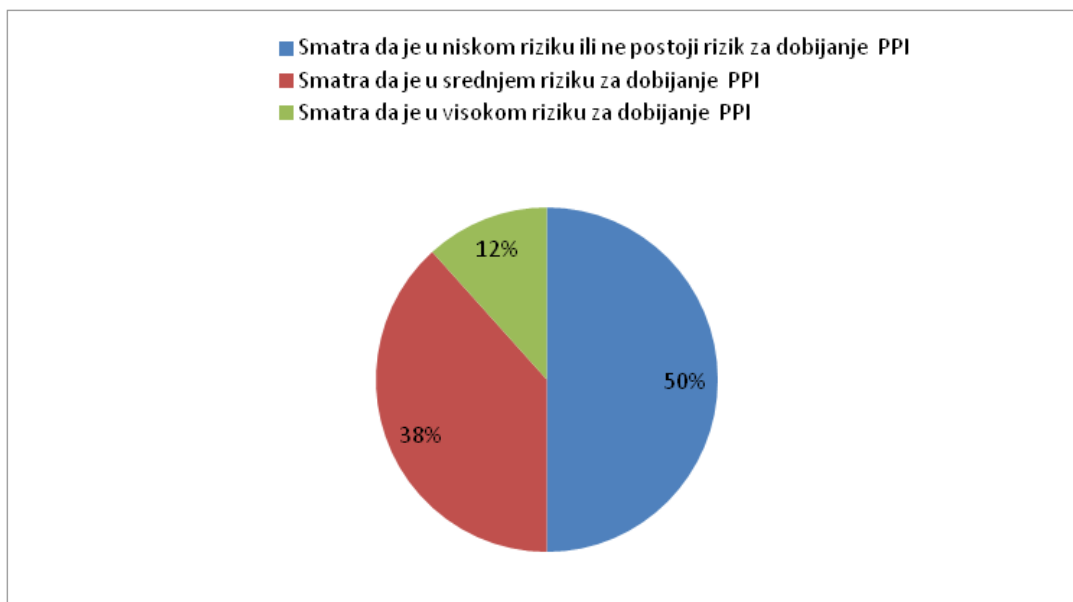
Procena rizika za dobijanje polnih bolesti	
Procena	Broj ispitanika
Ne postoji ili nizak rizik	84
Srednji rizik	58
Visok rizik	13



Grafikon 7. Procena rizika za dobijanje polno prenosivih infekcija

Međutim, ako uporedimo rezultate, možemo videti da je čak 50% onih koji su u poslednjih godinu dana imali nezaštićene seksualne odnose izjavilo da se nalazi u niskom riziku od dobijanja polno prenosivih infekcija ili da on ne postoji. Samim tim, lako je zaključiti da velik broj ispitanika koji praktikuju nezaštićene seksualne odnose ne percipira dobro rizik u kojem se nalaze.

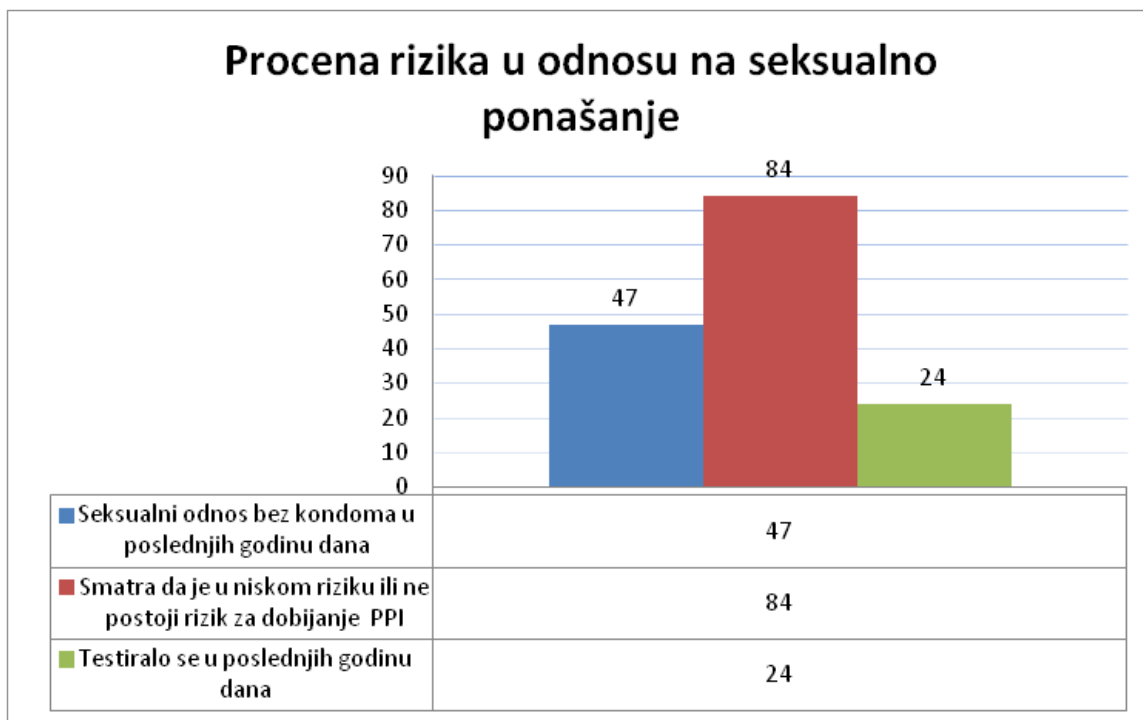
Procena rizika u odnosu na seksualno ponašanje: Seksualni odnos bez kondoma u poslednjih godinu dana	
Procena	Broj ispitanika
Smatra da je u niskom riziku ili ne postoji rizik za dobijanje PPI	47
Smatra da je u srednjem riziku za dobijanje PPI	36
Smatra da je u visokom riziku za dobijanje PPI	11



Grafikon 8. Procena rizika za dobijanje PPI kod osoba koje su imale rizičan seksualni odnos u poslednjih godinu dana

Pored gore navedenih rezultata istraživanja, veoma je važno prikazati i odnos onih koji smatraju da su u niskom riziku za dobijanje polno prenosivih infekcija, onih koji su imali nezaštićene seksualne odnose u poslednjih godinu dana i onih koji su se u poslednjih godinu dana testirali.

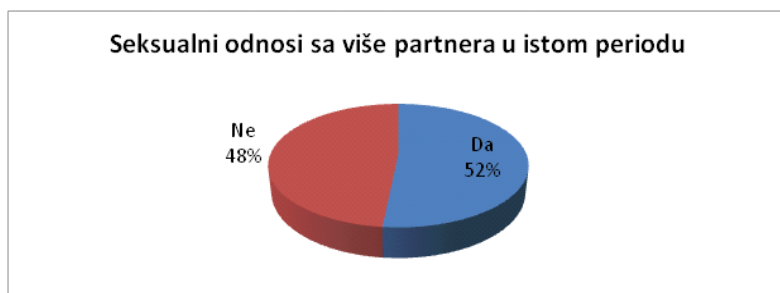
Na narednom grafikonu je lako uočljivo da se samo 24 osobe (51%) od onih koji su imali seksualne odnose bez kondoma u poslednjih godinu dana testiralo u poslednjih godinu dana na polno prenosive infekcije.



Grafikon 9. Odnos seksualnog ponašanja, procene rizika i testiranja na PPI

Da u seksualne odnose stupaju sa više partnera u istom period, navelo je čak 52% ispitanika. **Ono što je zabrinjavajuće kod ovog rezultata jeste što je od 80 ispitanika koji imaju seksualne odnose sa više partnera u istom period , čak 72,5% izjavilo da je imalo seksualne odnose bez kondoma.** Samim tim, rizik za širenje polno prenosivih infekcija među ovim ispitanicima značajno raste.

Seksualni odnosi sa više partnera u istom periodu	
Izjava	Broj ispitanika
Da	80
Ne	75

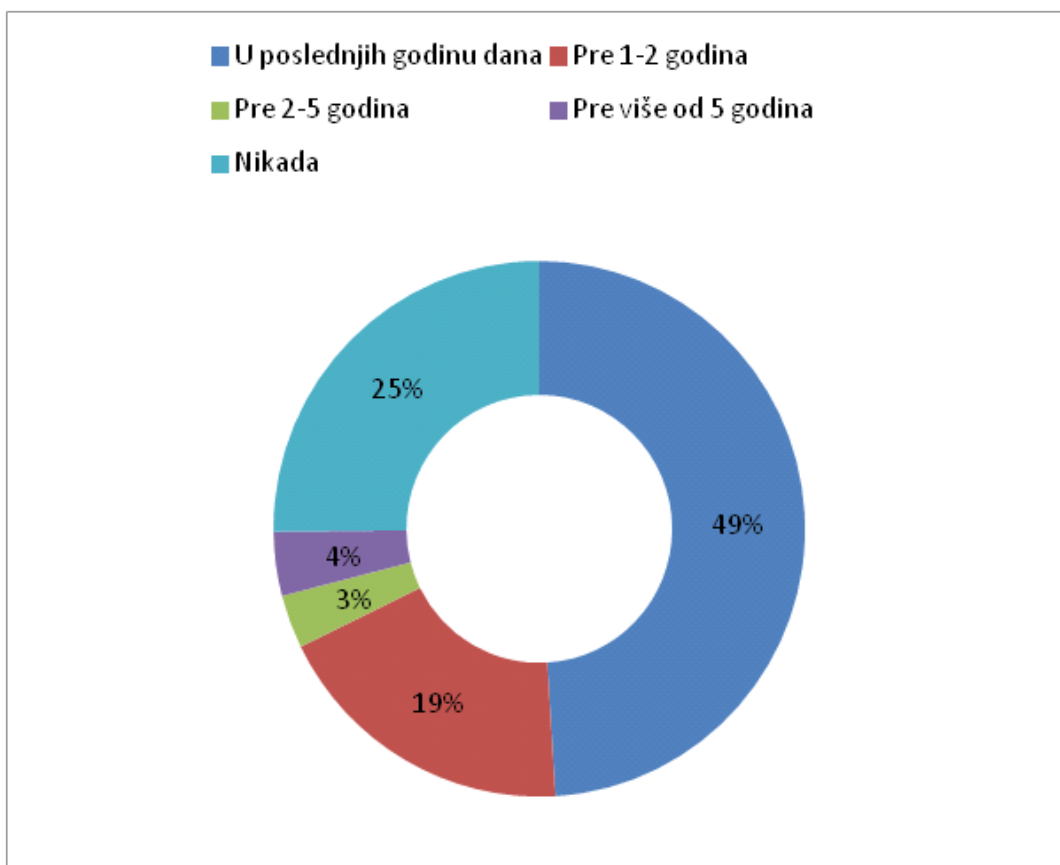


Grafikon 10. Prikaz seksualnog ponašanja ispitanika

U ovom istraživanju je 75% ispitanika navelo da se nekada testiralo na polno prenosive infekcije, od čega je 49% njih testirano u poslednjih godinu dana.

25% ispitanika (39 osoba) je navelo da se nikada nije testiralo, 15 ispitanika je navelo da nije bilo potrebe jer uvek koriste kondom.

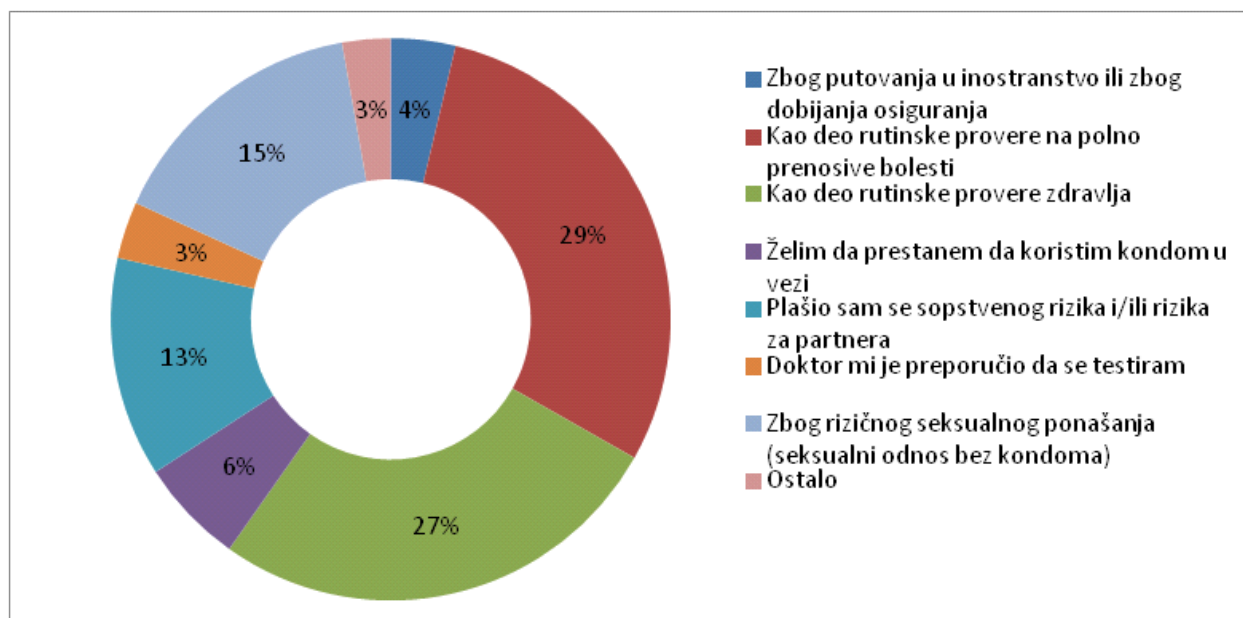
Kada si se testirao na polno prenosive bolesti (HIV, hepatitis B, hepatitis C, sifilis)?	
Vreme testiranja	Broj ispitanika
U poslednjih godinu dana	76
Pre 1-2 godina	29
Pre 2-5 godina	5
Pre više od 5 godina	6
Nikada	39



Grafikon 11. Testiranje na polno prenosive bolesti ispitanika

Kod ovog pitanja, ispitanici su bili u mogućnosti da daju više različitih odgovora. Oni koji su naveli da su se testirali, najčešće su davali odgovor da su to uradili kroz rutinske provjere zdravlja ili rutinske provjere na polno prenosive infekcije (čak 56% odgovora), 15% odgovora je bilo da su to uradili zbog rizičnog seksualnog ponašanja, 13% jer su se plašili sopstvenog rizika i/ili rizika za partnera.

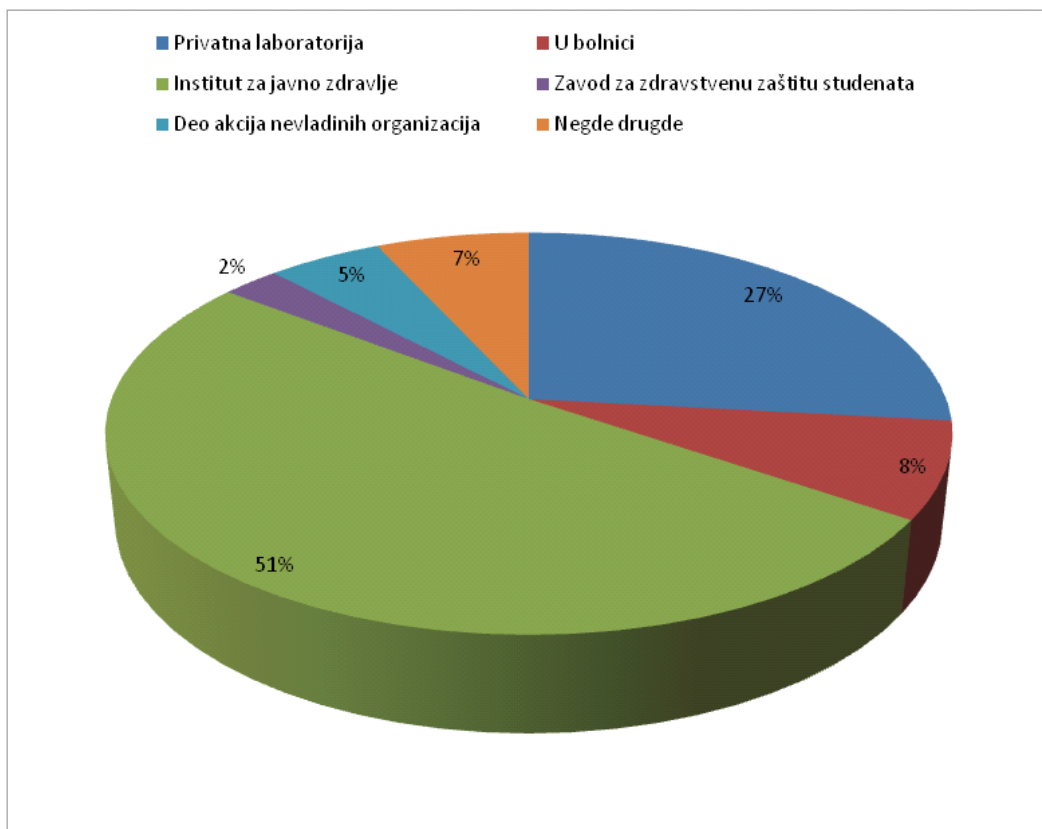
Koји su razlozi zbog kojeg si se testirao?	
Izjava	Broj ispitanika
Zbog putovanja u inostranstvo ili zbog dobijanja osiguranja	8
Kao deo rutinske provjere na polno prenosive bolesti	63
Kao deo rutinske provjere zdravlja	57
Želim da prestanem da koristim kondom u vezi	13
Plašio sam se sopstvenog rizika i/ili rizika za partnera	27
Doktor mi je preporučio da se testiram	7
Zbog rizičnog seksualnog ponašanja (seksualni odnos bez kondoma)	33
Ostalo	6
Ukupno odgovora	214



Grafikon 12. Razlozi testiranja na PPI ispitanika

Čak 51% ispitanika je navelo da se testiralo na Institutu za javno zdravlje, 27% u privatnim laboratorijama, dok je ostalih 22% navelo bolnicu, Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata, akcije nevladinih organizacija i negde drugde kao mesto testiranja na polno prenosive infekcije.

Mesto poslednjeg testiranja	
Mesto	Broj ispitanika
Privatna laboratorija	31
U bolnici	9
Institut za javno zdravlje	59
Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata	3
Deo akcija nevladinih organizacija	6
Negde drugde	8



Grafikon 13. Mesto poslednje testiranja ispitanika koji su se testirali

Od 25% ispitanika koji su naveli da se nisu nikada testirali, dobili smo 87 različitih odgovora, od kojih su najzastupljeniji odgovori: nije bilo potrebe, uvek koristim kondom (21% odgovora), imam strah od testiranja (15%), plaši se rezultata (13%), plaši se da ga neko poznat ne vidi da se testira (13%), a isto tako čak 13% odgovora je bilo da ne zna gde da se testira.

Razlozi zbog koji se nije ispitanik testirao	
Izjava	Broj ispitanika
Imam strah od testiranja	13
Nije bilo potrebe, uvek koristim kondom	18
Ne volim da imam dodira sa zdravstvenim sistemom	2
Plašim se stigme, diskriminacije	6
Imam strah od igala i vađenja krvi	5
Plašim se rezultata	11
Plašim se da me neko poznat ne vidi da se testiram	11
Nisam znao gde da se testiram	11
Nisam siguran da li se plaća	5
Plašim se pravnih posledica ukoliko dobijem rezultat da sam HIV+	2
Nemam dovoljno znanja i informacija o značaju potrebe testiranja na HIV	1
Ostalo	2
Ukupno odgovora	87



Grafikon 14. Razlozi zbog kojeg se ispitanici nisu testirali

ZAKLJUČCI

Kroz ovo istraživanje nam je bilo u cilju da procenimo percepciju rizika za dobijanje polno prenosivih infekcija u MSM populaciji (mu[karci koji imaju seks sa mu[karcima]).

Na osnovu rezultata ovog istraživanja, veoma je lako zaključiti da u MSM populaciji i dalje postoji velik broj onih koji ne prepoznaju rizik kojem su izloženi, a koji je prisutan zbog rizičnih ponašanja koja praktikuju. Takođe, uočljivo je da osobe koje praktikuju nezaštićene seksualne odnose, se iz različitih razloga ne testira na polno prenosive infekcije.

Najveći broj osoba koje se nije nikada testiralo, to nije učinilo zato što što poseduje neke strahove poput straha od testiranja, rezultata, nedostatka anonimnosti i poverljivosti, kao i zbog nedostataka različitih informacija o testiranju.

Takođe, putem ovih rezultata smo dobili jasnu sliku o tome da većina pripadnika MSM populacije se testira na polno prenosive infekcije na 2 mesta i to Institutu za javno zdravlje ili u privatnim laboratorijama.